

Callar no és emmudir

A la vida, hi ha silencis i silencis. Silencis obligats, —forçats, imposats— i silencis lliures, —decidits i volguts—.

Hi ha, també, silencis plens, —massa coses per dir, massa viscudes, massa intenses,— i hi ha silencis buids, —quan no es té res per dir, quan no hi ha resposta i, encara molt pitjor, quan no hi ha ni pregunta.

El silenci és una actitud de comunicació, tot un llenguatge. Cal esbrinar-lo, però. Cal interpretar-lo, cal voler-lo llegir i entendre, cal saber-ne. La lectura del

silenci feta sense prejudicis, sense partits presos, feta amb disponibilitat, surti el que surti, el torna transparent i clar. Honestament, el silenci, mai no és tergiversable. Si més no, no s'hi presta tant com la mateixa paraula.

Recordo un silenci viscut, de gairebé tres quarts de durada, on tots parlaven menys la persona motiu i objecte de la reunió i de la conversa.

El seu silenci —intrigant, qüestionador, denúncia i acusació alhora— provocava. Era un desafiament. Era la raó del dèbil.

del vulnerable, de l'atacat. Per això esdevingué un silenci incòmode i insuportable. Tant, que hom intentava d'ofegar-lo amb un xàfec de paraules.

Molts, possiblement més d'una vegada, haureu viscut experiències semblants.

Passats aquells tres quarts, aconseguiren desbloquejar la persona en qüestió. No per res, tots, excepte dos, eren experts en incomunicats. Després de dir-li i de repetir-li, a tort i a dret, «aquí parla tothom i tu no hi dius res, tot i que, ets la persona interessada», «aquí tothom decideix i tu no prens cap decisió», «parla, digues d'una vegada, decideix-te, què penses, què vols, què hi dius», el meu amic trencà el silenci.

Una sola paraula, viva, valenta, vibrant. Esperaven que asentís, que aprovés, que donés el sí. Ben cert, tot d'una trencà el silenci, però per confirmar-lo. Per dir, amb paraules, allò que feia tres quarts que deia i repetia tot callant. Entretant, hi cabia fer suposicions sobre el significat del seu silenci, hi cabia tota mena d'interpretacions i de lectures.

No, ara ja no. El silenci es clar. El seu abast, indiscutible. Tant, que s'acabà, definitivament, tota possibilitat de joc dialèctic.

Tinc per cert que fou més eloqüent el silenci mantingut durant tres quarts, exponent d'una actitud irreductible malgrat tota mena de pressió, que el «no» rotund, sec, definitiu.

No sorprengué ningú, certament. Tothom n'estava convençut, des del començament. Ara, la lluita, ja no tenia sentit. Per això cessà. Aparentment, el silenci, ja no provocava. No calia, doncs, prosseguir l'ofegament del silenci. Mentre el meu amic tornava a callar, els altres emmudien. Encara, avui, resten emmudits. El meu amic, no. Ell ha parlat sempre. Hi ha silencis i silencis. Callar no és, necessàriament, emmudir.

Com el meu amic, jo també prefereixo l'eloqüència i la claredat dels silencis lliures, dels silencis volguts i decidits.

Anècdotes a part, sovint el poble parla tot callant. Caldrà, doncs, una lectura correcta dels silencis lliures del poble, deixant de banda la xerrameca, primer, i l'emudiment, després, dels dialèctics.

Josep Cardús i Grau

GLOSES

Una tarda de futbol

No som pas enemics del futbol, aquesta activitat esportiva que ha esdevingut l'espectacle predilecte de les grans multituds del nostre país, i ens expliquem d'altra banda, l'apassionament que desvetllen els diversos equips entre els seus respectius partidaris, persones d'un entusiasme abassegador quan es tracta de judicar les incidències de qualsevol partit.

El cas és que no hem vist gaires camps de joc i, per tant, volem dir que no ens desvetlla una gaire viva afeció aquest esport, tot i respectant —i potser envejant— la preferència de que és objecte per part dels nostres compatriotes.

Sobretot ens dol, moltes vegades, mostrar la nostra ignorància respecte a les regles del joc, la composició dels equips que hi juguen i el nom dels jugadors, perquè no sabem com ficar cullerada en una conversa sobre aquest tema de tan perenne actualitat.

Ens ve a tomb de recordar, ara, la nostra darrera visita a un camp de futbol, ja fa una pila d'anys.

L'amic que ens convidà a acompanyar-li, tenia dos seients de tribuna i ens en va cedir un, amb la sana intenció de fer-nos passar una bona tarda.

Tanmateix, eren els companys de cada diumenge que comentaven amb el nostre amic les jugades més remarcables. I, de tant en tant, també es dirigien a nosaltres amb el ben intencionat desig de fer-nos participar en la conversa. Nosaltres no trobàvem la manera de prendre-hi part, però, donat llur entusiasme, qui és el valent que els desenganya? Fèiem, doncs, discretament el posat d'entendre llurs comentaris, sense comprometre'ns a donar cap resposta massa concreta. Amaníem el nostre paper de mussols amb un fals somriure de complaença per no descobrir massa la nostra manca d'informació.

La tarda no s'acabava mai, i el nostre neguit creixia a cada minut. Proveu de sostenir una conversa amb un estranger, fent veure que el compreneu, i ja ens direu quin pa s'hi dona, si la cosa dura massa!

A la fi, el partit es va acabar —¡gràcies a Déu!— i quan arribàrem al carrer, vam poder abandonar definitivament aquell lamentable posat d'estaquirots, mantingut durant tota una interminable tarda de futbol.

XIXU

Plaça Perpinyà, 2

antoni
PORTA

sastre

GRANOLLERS